

Dosarul nr. 2r-141/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (O. Cojocaru)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Simciuc, Iu. Cotruță, I. Țurcan)

DECIZIE

27 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Stoianov Dmitri,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mîșegrebova
Natalia împotriva lui Stoianov Dmitri, Khiron Tatiana cu privire la declararea
nulității testamentului,
împotriva încheierilor din 13 septembrie 2018 și din 08 noiembrie 2018 ale
Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 26 septembrie 2016 Mîșegrebova Natalia a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Stoianov Dmitri, Khiron Tatiana cu privire la declararea
nulității testamentului.

Prin hotărârea din 18 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani
acțiunea a fost admisă; s-a declarat nul testamentul nr. 5-735 din 25 iulie 1994.

La 17 iulie 2018 Stoianov Dmitri a declarat apel împotriva hotărârii primei
instanțe, solicitând casarea acesteia.

Prin încheierea din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins
cererea apelantului cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea
apelului; nu s-a dat curs apelului declarat de Stoianov Dmitri și s-a acordat
apelantului un termen până la 31 octombrie 2018 pentru înlăturarea neajunsurilor –
depunerea actelor care confirmă valoarea casei de locuit amplasată în mun.
Chișinău, str. Glazunova 17 (actualmente str. Tamara Ciobanu, 17), precum și
achitarea taxei de stat în mărime de 75 % din suma de 3% din valoarea acestui bun
imobil.

Prin încheierea din 08 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost
restituit apelul declarat de Stoianov Dmitri din motiv că apelantul nu a îndeplinit în
termen indicațiile instanței de apel din încheierea din 13 septembrie 2018.

La 06 decembrie 2018 Stoianov Dmitri a declarat recurs împotriva
încheierilor din 13 septembrie 2018 și din 08 noiembrie 2018 ale Curții de Apel
Chișinău, solicitând casarea acestora și remiterea cauzei pentru judecarea apelului.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel, refuzând scutirea de la
plata taxei de stat la depunerea apelului, nu a luat în considerare că Stoianov
Dmitri este pensionar (76 ani), este bolnav, are o pensie minimă, situația sa
materială fiind foarte grea.

A solicitat, de asemenea casarea încheierii din 08 noiembrie 2018, invocând
că restituirea cererii de apel vine ca sancțiune aplicată apelantului și este
indisolubil legată de încheierea din 13 septembrie 2018.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a
recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa recurentului copia încheierii din 08 noiembrie 2018, însă la materialele dosarului nu sunt date spre confirmarea recepționării acesteia. Prin urmare, recursul declarat la 06 decembrie 2018 este în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierilor din 13 septembrie 2018 și din 08 noiembrie 2018 ale instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanță de apel la etapa primirii apelului, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Materialele dosarului atestă că nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Stoianov Dmitri a declarat apel, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. Totodată, apelantul a solicitat scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 13 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea apelantului cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului; nu s-a dat curs apelului declarat de Stoianov Dmitri și s-a acordat apelantului un termen de până la 31 octombrie 2018 pentru înlăturarea neajunsurilor – depunerea actelor care confirmă valoarea casei de locuit amplasată în mun. Chișinău, str. Glazunova 17 (actualmente str. Tamara Ciobanu, 17), precum și achitarea taxei de stat în mărime de 75 % din suma de 3% din valoarea acestui bun imobil.

Materialele dosarului atestă că deoarece apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea de a nu da curs- nu a achitat taxa de stat în mărime de 75 % din suma de 3% din valoarea bunului imobil și nu a prezentat actele ce confirmă valoarea bunului, apelul a fost restituit în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC.

Instanța de recurs conchide că încheierile din 13 septembrie 2018 și din 08 noiembrie 2018 sunt neîntemeiate și emise cu interpretarea eronată a normelor de drept procedural, respectiv nu pot fi menținute.

Instanța de recurs, analizând situația de fapt din cauza dată, în raport cu probele anexate de către recurentul -apelant în sensul scutirii de la plata taxei de stat pentru declararea apelului, consideră oportun de a reliefa prevederile art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, care statuează expres că în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că în dispoziția normei de drept procedural citate, legiuitorul a lăsat instanței de judecată prerogativa de a decide asupra necesității scutirii integrale sau parțiale a persoanei fizice sau juridice de la plata taxei de stat, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens.

În susținerea netemeinicii încheierii de a nu da curs, instanța de recurs menționează că apelantul, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, a invocat că este pensionar, este bolnav, are o pensie mizeră.

Recurentul Stoianov Dmitri în confirmarea imposibilității achitării taxei de stat pentru depunerea apelului, a anexat la recurs legitimația de pensionar, fișa medicală a bolnavului de ambulator, prin care s-ar demonstra situația materială dificilă a acestuia.

Colegiul remarcă că însăși vârsta înaintată a apelantului – 76 de ani, deja presupune o stare de sănătate vulnerabilă.

În aceste circumstanțe, întru examinarea justă a cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, prin prisma art. 85 al. (4) CPC și materialul probator anexat în susținerea acesteia, instanța de apel urmează să examineze posibilitatea scutirii apelantului de la plata taxei de stat, care a invocat situația financiară dificilă, precum și faptul că este pensionar.

Totodată, instanța de recurs remarcă că instanța de apel, concomitent cu impunerea achitării taxei de stat, a pus în seama apelantului prezentarea documentelor ce ar confirma valoarea bunului imobil din care ar urma de calculat taxa de stat.

Instanța de recurs apreciază acest fapt ca fiind contrar normelor de procedură de a pune pe seama apelantului-intimat obligația de a prezenta actele ce ar confirma valoarea bunului.

Or, în conformitate cu art. 166 Cod de procedură civilă, indicarea valorii acțiunii, dacă aceasta poate fi evaluată, ține de obligația reclamantului odată cu depunerea cererii de chemare în judecată.

Mai mult, anterior, în cadrul ședinței de judecată în prima instanță, prin încheierea din 29 septembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, având în vedere că din înscrisurile anexate nu s-a putut stabili valoarea bunurilor testate, taxa de stat pentru depunerea acțiunii pentru reclamant a fost stabilită în valoare aproximativă, de la reclamant fiind încasată suplimentar taxa de stat în valoare de 150 de lei la suma de 100 de lei achitată anterior ca taxă de la depunerea acțiunii.

Or, în conformitate cu art. 26 alin. (3, 4) Cod de procedură civilă, instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei. Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Prin urmare, Colegiul conchide neîntemeiată poziția instanței de apel prin care a dispus de a nu da curs apelului și respectiv restituirea lui ulterioară, pe motiv că nu a fost achitată taxa de stat pentru declararea apelului în mărime de 75 % din suma de 3% din valoarea bunului imobil și neprezentării documentelor întru confirmarea valorii bunului.

În asemenea împrejurări, se impune necesitatea admiterii recursului cu casarea încheierilor din 13 septembrie 2018 și din 08 noiembrie 2018, or, menținerea acestora în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului recurentului de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Din aceste considerente, Colegiul civil, comercial și contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral încheierile instanței de apel din 13 septembrie 2018 și din 08 noiembrie 2018 și de a restitui cauza la Curtea de Apel Chișinău la etapa primirii apelului.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Stoianov Dmitri.

Se casează încheierile din 13 septembrie 2018 și din 08 noiembrie 2018 ale Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mîșegrebova Natalia împotriva lui Stoianov Dmitri, Khiron Tatiana cu privire la declararea nulității testamentului, cu restituirea pricinii la Curtea de Apel Chișinău la etapa primirii apelului.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru